

İklim-Çevre

Bedeli En Ağır Ödeyen Yoksullar Olacak

Hükümetlerarası İklim Değişimi Paneli (IPCC) 4. Değerlendirme Raporu'nun geçtiğimiz Şubat ayında yayımlanan 1. bölümü, ağırlıklı olarak iklim değişiminin nedenleri üzerinde duruyor ve küresel ısınmanın % 90'dan fazla olasılıkla insan etkinliğinden kaynaklandığı sonucunu vurguluyordu. İçeriği tüm dünyada büyük ses getiren bu rapor, iklim değişiminin neden ve etkileri üzerine yapılan araştırmaların bugüne kadarki en kapsamlı özeti

konumunda. Raporun yeni yayımlanan 2. bölümü ise iklim değişiminin gezegenimize tam olarak 'ne yaptığını' ve bunun acısını en çok çekecek kesimlerin hangileri olduğunu ayrıntılandırıyor.

Raporun başyazarlarından biri olan Sameemul Huq'a göre en şanssız grubu oluşturanlar, gelişmişlik bakımından en düşük düzeydeki ülkeler, gelişmekte olan küçük ada devletler, Asya'nın geniş delta bölgeleri ve Afrika ülkelerinin çoğunluğu. Sonuç o kadar da şaşırtıcı değil. Yine zenginlerin yaptığının bedelini yoksulun ödemesi meselesi.

Raporun bu bölümünün önemli bir özelliği, bilgisayar simülasyonları yardımıyla yapılan tahminlerden çok, Dünya iklimine ilişkin doğrudan gözlem ve ölçümlerden yararlanılması. "Tek bir kasırga, sıcak dalgası, sel ya da kuraklık olayının tek başına iklim değişiminden kaynaklandığını söylemek olanaksız" diyor Huq. "Ancak hepsi birlikte ele alındığında son on yılda bu tür olayların sıklık ve şiddetindeki artış, iklim değişiminin şimdiden kendini gösterdiğinin ve artık yalnızca geleceğin sorunu olmaktan çıktığının güçlü bir kanıtı." Birkaç iyimser sonuca da rastlamak mümkün. Bunlardan bir tanesi, sıcaklık artışlarının 3 °C'nin altında kalması koşuluyla yüksek enlemlerde (sözgelimi kuzey Avrupa ülkeleri) ekin artışının beklenmesi. Ancak tropiklerde, ılımlı bir ısınmayla bile ekinde azalma görülmesi büyük olasılık. Kuraklık ve sellerinse en çok kurak ve deniz seviyesine yakın bölgeleri vurması bekleniyor.

Nature, 6 Nisan 2007

Ağaçlandırmanın Etkisi Her Yerde Aynı Değil

İş iklim değişikliğine gelince, bütün ağaçları aynı kefeye koyamayacağımız anlaşılıyor. Yeni bir araştırmaya göre tropik bölgelerde yetişen bir ağaç ısınma hızını düşürürken, aynı ağaç yüksek enlemlerde ısınmaya katkıda bulunabiliyor. Bulgular, hem çevre koruma hem de küresel ısınmaya karşı strateji belirlemede önemli olabilir. Ağaçlar, bölgesel iklimi iki farklı biçimde etkileyebiliyor. Bir taraftan karbon dioksiti emerek havayı ısı hapsedici gazlardan temizliyor ve ısıtıcı etkideki ışınları geri yansıtan bulutlar oluşturuyorlar; bir yandan da güneşten ısı emiyor ve karın morötesi ışınları yansıtmasını engelleyerek bölgesel sıcaklığı artırıyorlar. ABD'deki Lawrence Livermore Ulusal Laboratuvarı araştırmacıları, ağaçların buldukları bölgeye bağlı olarak, bu etkilerden bir kısmının diğerlerini baskılayıp baskılamadığını merak etmişler. Ormanları ağaçsız hale getirdikleri bir bilgisayar

simülasyonunu, ormanları yerinde duran bir standart modelle kıyasladıklarında ortaya çıkan tablo şöyle: Kuzey enlemlerinde bir ağacın ısı hapsedme ve kardan yansımayı engelleme etkisi, karbon dioksit tüketmesiyle ortaya çıkan serinletici etkisini baskılar görünüyor. Tropiklerde tersi söz konusu; ısınan, daha çok ağaçsız bölgeler. Ilıman

bölgelerdeyse iki zıt etki birbirini dengeliyor. Çalışma, özetle tropik bölgelerde yapılacak ağaçlandırmanın küresel ısınmayı yavaşlatabileceğini vurgularken, kuzey bölgelerinde yapılacak benzeri çalışmalarda çok temkinli davranılması gerektiği konusuna dikkat çekiyor.

ScienceNow Daily News, 10 Nisan 2007

